

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629-35-69, 628-37-04
693-46-92, 625-76-23

UL. ŻURAWIA, SKR. PT. 24
00-503 WARSZAWA
TELEFAX 629-40-89

INTERNET <http://www.cbos.pl>
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/56/2009

SKUTKI KRYZYSU – OPINIE POLAKÓW, CZECHÓW, WĘGRÓW I SŁOWAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

CBOS wraz z partnerami z Węgier (TÁRKI), Czech (CVVM) i Słowacji (FOCUS) uczestniczy w programie badania opinii publicznej w krajach Europy Środkowej – CEORG. W realizowanych wspólnie sondażach poruszamy problemy naszego regionu. W badaniu przeprowadzonym w marcu¹ tematem były skutki światowego kryzysu finansowego i spowolnienia gospodarczego. Pytaliśmy, czy kryzys będzie miał negatywny wpływ na sytuację osobistą respondenta, kondycję jego zakładu pracy i gospodarkę kraju. W Polsce, Czechach i na Węgrzech badaliśmy też gotowość do zastąpienia waluty krajowej (złotego, korony, forinta) europejskim pieniądzem – euro.

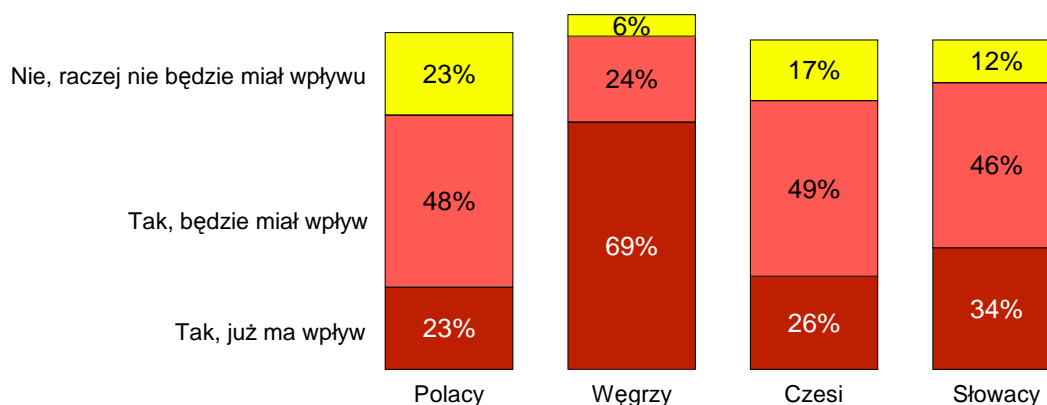
SKUTKI KRYZYSU

Jeżeli chodzi o skutki kryzysu dla respondenta osobiście, we wszystkich omawianych krajach, z wyjątkiem Węgier, dominuje przekonanie, że najgorsze jeszcze przed nami. Największa grupa Polaków, Czechów i Słowaków (około połowy dorosłych) sądzi, że kryzys będzie miał negatywny wpływ na sytuację ich i ich rodzin. Od jednej czwartej Polaków i Czechów (odpowiednio: 23% i 26%) do jednej trzeciej Słowaków (34%) uważa, że już można odczuć jego konsekwencje. Inaczej rozkładają się poglądy na ten temat wśród Węgrów – ponad dwie trzecie z nich (69%) twierdzi, że już odczuło skutki kryzysu.

---

¹ Badanie CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia” (226) przeprowadzono w dniach 4–10 marca 2009 roku na liczącej 979 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków. Sondaż na Słowacji (FOCUS) przeprowadzono w dniach 4–10 marca 2009 roku (N=1029), badanie na Węgrzech (TÁRKI) realizowano od 12 do 25 marca 2009 roku (N=1010), a w Czechach (CVVM Sociological Institute) – w dniach 2–9 marca 2009 roku (N=1086).

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, KRYZYS BĘDZIE MIAŁ NEGATYWNY WPLYW NA SYTUACJĘ PANA(I) I PANA(I) RODZINY?

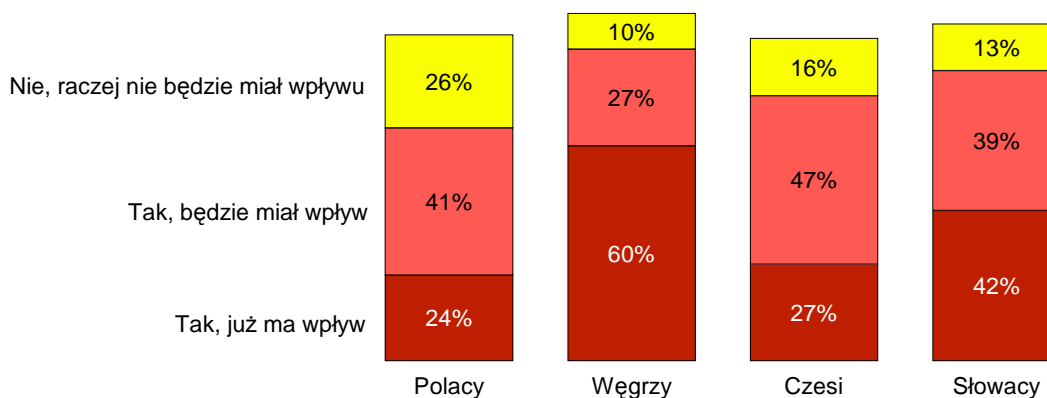

Pominięto „trudno powiedzieć”

Na poziomie zakładu pracy konsekwencje kryzysu odcisnęły się najsilniej na przedsiębiorstwach węgierskich, a w drugiej kolejności – słowackich. Polacy i Czesi najczęściej sądzą, że skutki kryzysu to sprawa przyszłości. Węgrzy znacznie częściej niż respondenci w pozostałych krajach dostrzegają konsekwencje spowolnienia gospodarczego dla swoich miejsc pracy.

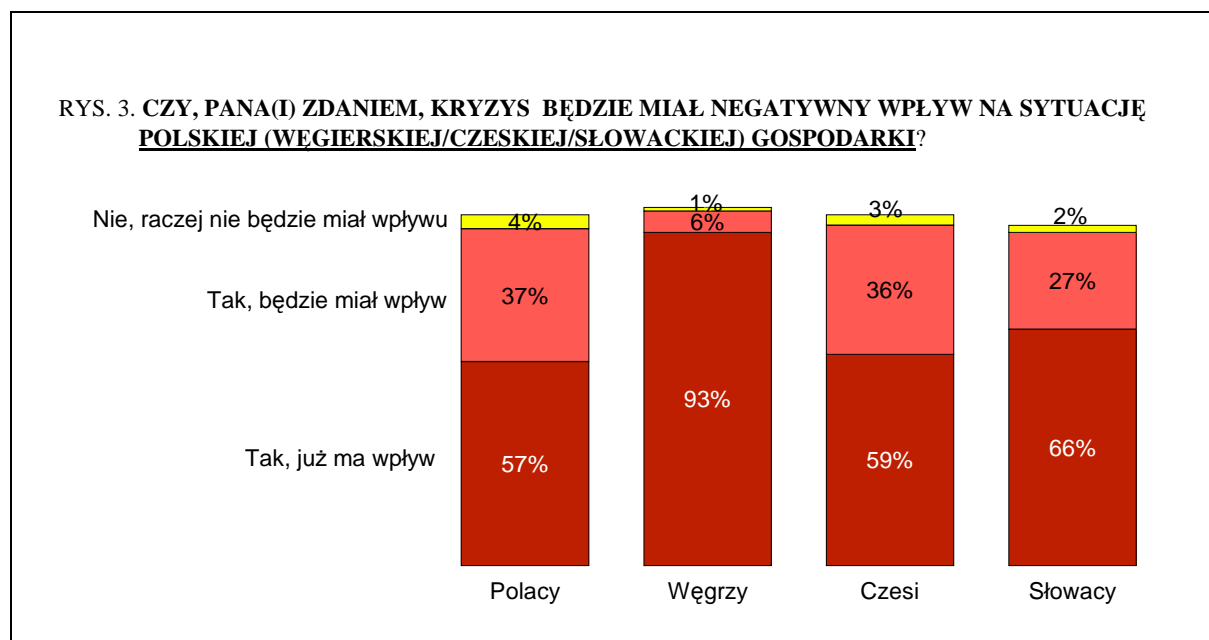
ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, KRYZYS BĘDZIE MIAŁ NEGATYWNY WPLYW NA SYTUACJĘ PANA(I) ZAKŁADU PRACY?

Pominięto „trudno powiedzieć”

Gospodarki wszystkich czterech omawianych krajów środkowoeuropejskich już są dotknięte kryzysem. Większość Polaków, Czechów, Węgrów i Słowaków jest zdania, że jego konsekwencje są już odczuwalne. Pozostali zwykle uważają, że skutki kryzysu odczują w przyszłości, a jedynie nieliczni liczą na to, że w ogóle nic złego się nie wydarzy. Węgrzy zdecydowanie częściej niż Słowacy, Polacy i Czesi dostrzegają skutki spowolnienia gospodarczego – prawie wszyscy mieszkańcy Węgier już zauważyli jego wpływ na sytuację gospodarki. Opinie Słowaków są gorsze niż Polaków i Czechów. Dzieje się tak, chociaż – zdaniem ekspertów – Słowacja, podobnie jak Polska, należy do nielicznych krajów UE, które w tym roku nie odnotują recesji.

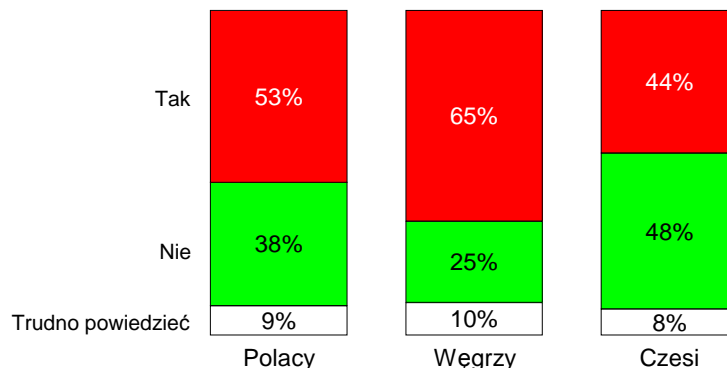

Pominięto „trudno powiedzieć”

STOSUNEK DO WPROWADZENIA EURO

Słowacja jest jedynym krajem środkowoeuropejskim, w którym krajową walutę zastąpiono euro. W pozostałych omawianych państwach opinia publiczna jest podzielona w sprawie wprowadzenia euro. Najbardziej przychylni temu są Węgrzy, zapewne upatrując w tym szansy na stabilizację zagrożonego kursu własnej waluty. Polacy w większości zaaprobowałiby zamianę złotego na euro, jednak znacząca grupa ma wątpliwości w tej sprawie. W Czechach nieznacznie więcej jest przeciwników wprowadzenia euro niż zwolenników.

RYS. 4. CZY ZGODZIŁ(A)BY SIĘ PAN(I) NA ZASTĄPIENIE KRAJOWEJ WALUTY WSPÓLNYM DLA WIELU PAŃSTW UNII EUROPEJSKIM PIENIĄDZEM – EURO?

★

★

★

Zła sytuacja gospodarcza Węgier znajduje odbicie w badaniach opinii publicznej. Spośród czterech omawianych społeczeństw Węgrzy najsilniej odczuli skutki globalnego kryzysu finansowego i spowolnienia gospodarczego w każdym z trzech badanych wymiarów.

W Polsce i Czechach opinie o skutkach kryzysu są porównywalne, nieco lepsze niż na Słowacji, a zwłaszcza na Węgrzech. Jeżeli chodzi o sytuację osobistą respondenta i kondycję jego zakładu pracy, Polacy i Czesi spodziewają się negatywnych skutków kryzysu, ale sądzą, że jest to jeszcze kwestia przyszłości.

Opracował
Michał WENZEL